

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1701

VD18 90029526

Præfatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45487

10

PRÆFATIO.

Difficile est, seriò ponderare parvam, quam hìc in terris de Deo habemus, cognitionem, exiguumque, quo erga ipsum afficimur, amorem, quin dolenter sentiamus cœcitatem ac insensibilitatem nostram. An possibile sit, Deum, cum sit ipse Lux vera illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum, à majori hominum parte non magis respici, quàm si umbra foret ac noctis caligo? An possibile sit, quod, cum vivamus in medio ipsius, absque intermissione beneficia illius circumferamus in manibus nostris, & absque illo nec oculos aperire possimus, non videamus illum in omnibus operibus ipsius, in quibus seipsum velut in magno volumine voluit describere? Nos tam parum percipimus de ipso, quasi non foret, tamque parum ab ipso movemur, quasi nunquam ejusdem nos pulsaret cogitatio.

Omnipotens mundi Creator, non produxit Universum hoc, nisi ut extra seipsum se cognosci, & à creaturis suis se faceret amari; & probè videtur, hunc solum fructum esse, quem ex opere tam pulchro voluit colligere, dum abs ullâ quietis interpositione ab operando non destitit, quoad creâset hominis animam, quam ad suam formaverat imaginem; Et in hâc animâ intellectum immortalem ad cognoscendum se capacem, & voluntatem liberam, habilemque ad se amandum. Postquàm autem intellectum hunc cognitione suâ, & voluntatem hanc amore suo divino replevit, requievit tunc, quasi obtinuisset finem sibi propositum, ut se cognosci & amari faceret à factoris suis. Hoc unicum est magni præceptum, quod nobis dedit in lege suâ; hoc solum est negotium, cui ab æterno nos destinavit; hoc unicum est, in quo tum summa nostra beatitudo, tum gloria ipsius externa consistit, ipsum nempe contemplari & amare. Huc solum

P R Æ F A T I O.

lùm adnitendum esset hominibus pro tempore & aeternitate, cum nullius rei vehementiori teneantur desiderio, nisi suam quaerendi beatitudinem.

Nihilominus hæc minima plurimorum est cogitatio; coetera omnia magni ponderant, illis sollicitè invigilant, magno ipsis ardore, velut non parvi momenti rebus, intendunt. Deus solus est, quem negligunt, quemque haud aliter, ac si nihil esset, contemnunt. Sacra attestatur Scriptura, quod respiciat de cælo excelso super innumerabilem multitudinem hominum, ut videat, si est intelligens aut requirens Deum, & neminem videt, qui se requirat. Omnes se involvunt vanis ac inutilibus negotiis, quaerentes non nisi fumum & vanitatem: hinc est, quod tam parum cognoscatur, tamque parum ametur, quin & è memoriâ hominum plerumque abigatur, quamvis vivamus in medio Creaturarum ipsius, de quibus Sanctus Paulus nobis dicit, quod ne una quidem sit, quæ non habeat vocem suam ad declarandum nobis magnitudinem illius ac Excellentiam: *In mundo nihil est sine voce.*

1. Cor. 14.

Si omnes Creaturæ, quæ ipsum cognoscendi & amandi non habent facultatem, non cessant resonare omni voce suâ, ad annuntiandum nobis pro posse laudes & magnitudinem ipsius: an dicetur de nobis, quod tacuerimus, qui sumus solæ inferioris hujus mundi creaturæ, nobilissimo hoc privilegio dotata, quod ipsum & cognoscere & amare possimus? Nonne deberemus esse, non nisi nuda & simplex more sancti Joannis Baptistæ Vox? Nonne oporteret omnia, quæ in nobis sunt, nostram animam, nostrum corpus, nostrum os, nostram manum, nostrum intellectum, nostras cogitationes, nostra opera, omnes affectus nostros, esse tot canoras voces, quæ ubique publicarent gloriam ipsius, nec urgere cessarent omnes homines ad cogitandum de illo, ad cognoscendum & amandum ipsum? hæcque ratione dici posset de parvo, quod dicitur de mundo magno: *In mundo nihil est sine voce.* Ubi est zelus omnium Christigenarum, quacunque eruditione insignium, præcipuè eorum, qui speciatim

Numi-

P R Æ F A T I O.

Numinis servitio sunt consecrati, si non omnia, quæ receperunt ab ipso, ad gloriam ipsius dilatandam impendant? Vidimus duodecim Apostolos Spiritu Dei animatos, sufficientes fuisse ad portandum lumen cognitionis ipsius, usque ad densissimas Gentilitatis tenebras, & dissipârunt ipsas. Ardor ipsorum portavit divini amoris ejus flammâs, usque ad brumas & glacies sæculi in peccatis suis indurati, & dissolvit illas, infatigabilesque ipsorum labores repleverunt mundum cognitione & amore Dei. Hodie, quæ nobis confusio, quod, dum Ecclesia abundat inenarrabili hominum sapientum, & quidem se servos Dei profiteri volentium numero, tam pauci tamen inveniuntur, qui ædificent super fundamentum Apostolorum, mundoque vel minimam partem zeli sui ostendant. Ah si omnes, prout deberent, voces essent, resonando & prædicando ubique magnitudinem Majestatis divinæ, mundus tandem, volens nolens compelleretur ad cognoscendum & amandum illam? Quantos invenire est, qui forsitan aliquando cum Vate illo habebunt ansam dicendi: *Væ mihi, quia tacui*; quia de DEO non sum locutus.

Verùm nonne resonant tot ac tantæ Conciones, nonne frequentantur tot ac tantæ Scholæ Theologicæ, ubi enucleantur altissima de divinitate Mysteria? Nonne totus mundus libris devotis & his eximiis est plenus?

Haud est abs re, quod ubique resonet ingens concionum eximiarum copia; unde & ansam habemus extollendi Numinis bonitatem, quod inspiraverit tum Concionatoribus, tum auditoribus nauseam ac tædium rerum vanarum, curiosarum ac inutilium, quas olim veritatis cathedræ nuntiabant, quodque jam omne conferatur studium in solida, utilia ac ponderosa documenta, quæ tendant ad morum emendationem, quæque animabus inferere valeant cognitionem & amorem Dei. Haud dubio locus est, quin ex hoc emanet ingens fructus in domum Dei; sed hæc verba sunt, quædum in aërem dicuntur, disperguntur.

b

Si

P R Æ F A T I O.

Si fortiter inculpta manerent mentibus, si incessanter resonarent in auribus, vel audiri à nobis possent, quoties vellemus, ingentis reverà hoc esset commodi: Verbum enim Dei Zelo Concionatoris Apostolici animatum miræ virtutis est ad animos commovendos. Sed hoc malum est, quod, dum horæ spatio ex ore Concionatoris excipimus Verba de Deo, pluribus ex in diebus, vel forsan hebdomadibus, nec verbulum ex eo nobis liceat audire.

Verum est etiam, ingenti numero frequentari Scholas Theologicas, ubi insignes Doctores exponant omne id, quod humano modo de Excellentis Dei scire possumus; sed non omnes ipsos auditum accedunt. Scientiam suam impressam gerunt codicibus suis ad communicandum illam universo mundo; sed thesaurus hic est majori orbis parti oclusus; habere oportet scientiæ clavem, ut illuc intrare liceat; oportet intelligere idioma ipsorum, quod Vulgo haud convenit; oportet cum labore sufferre ædium, quod secum fert Methodus ipsorum Scholastica: Et post hæc omnia invenitur lumen, quod parum caloris habet; voluntas communiter parum moveretur in studio Theologiæ Scholasticæ: fortassis, quia intellectus nimium exhauritur labore, quem impendere oportet ad enodandas difficultates, vel ad subtilitates intelligendas, quæ in scholis agitantur.

Nihilominus specialis Christianorum professio requirere videretur, ut omnes magni essent Theologi; siquidem Theologia aliud non est, quàm scientia de Deo & rebus supernaturalibus, sicut Philosophia de rebus naturalibus scientia est. Paganorum igitur est esse Philosophos, sed Christianorum est omnes esse Theologos, cum vi professionis suæ obligentur studere cognitioni Dei, ut ipsum ament. Compositus & expositus est ingens librorum de devotione tractantium numerus, ad instruendum omnes Christianos, tantâ cum facilitate, ut quasi nil amplius sciendum, lecturis illos aliquâ cum attentione, relinquunt. Tanta jam est multitudo eorum, ut parum absit, quin erumpatur

P R Æ F A T I O.

patur in querelas, & ditatur, illos esse nimios, tamque vulgares evadere, ut in contemptum abeant. Sed magna foret injuria, sic loqui; Nam totum ex adverso verum est, illorum numerum nimis quam parcum esse. Nunquam nimis sunt libri boni de Deo loquentes; optandum foret, ut totus mundus his abundaret, & nil aliud ubivis locorum inveniretur: Non cessamus ubique erigere Cruces, & nemo dicit has esse nimias: fabrefiunt incessanter imagines, Mysteria Religionis oculis exponentes, & nemo conqueritur, has esse superfluas; Indoctorum hi libri sunt legere ignorantium: Ut quid ergò querendum foret, libros eorum, qui legere nōrunt, nimium multiplicari? si querendum est de nimia librorum copia, malorum hoc sit: Nam verum est, nimios hos esse, & nunquam fore nimium paucos. Si rescinderentur omnes mali, nonnisi vana tractantes, compertum foret, nimium paucos inventum iri libros in mundo.

Et quomodo conqueri quis jure posset de nimio devotorum librorum numero? Ah! Veritates nostræ Christianæ tantæ sunt latitudinis, ut non duntaxat unicus solus, nec decem, nec centum ad exponendas illas omnes haud sufficerent, sed omnes simul, illarum nec minimam adhuc complecterentur partem. Unus agit de objecto quodam particulari, alius aliud assumit argumentum. Loquuntur aliqui de materiâ orationis; alii de exercitio virtutum, alii de Mysteriis fidei, alii de usu Sacramentorum, & omnes suo modo serviunt promovendæ Dei gloriæ, & salutis animarum. Hic, quem tibi offero, mi Chare Lector, eundem sibi præfigit finem, sed aliud assumit medium. Vellem ex omnibus Christianis sapientissimos facere Theologos, abs eo, quod Theologico studio incumbant in scholis.

Quando luci donavi CHRISTIANUM INTERIOREM arte decem circiter annos, præcipuus mihi scopus fuit, facere è Christianis Theologos more Seraphinorum potius, in amore excellentium, quàm more Cherubinorum, qui juxta divinum

P R Æ F A T I O.

Areopagitam specialiter excellunt in sublimi cognitione Dei. Vide, quare tam leviter ibi vix quidquam attigerim de excellentiis Trini & Unius Dei, potius per modum affectuum aut aspirationum, quam per Theologicum aliquem discursum; sicut videre est in solitudine decem dierum, de Mystero adorandô Trinitatis, libri quarti Capite Sexto; Eoquod brevitatis operis, quam intendi, & materia orationis, quam proposui pro occupatione, tempore solitudinis, haud permiserint me in tantum extendere, quantum opus fuisset, ad dandam omnimodam declarationem, quam desiderasset intellectus circa materiam tam sublimem, tamque profundam.

Cùm viderem, plures in votis habuisse majorem aliquantò explanationem, ad conservandos ardores, quos *Christianus interior* in cordibus legentium excitaverat: resolvi me majori cum claritate hic exponere doctrinas Theologicas de Excellentibus Dei *Trini & Unius*, quæ aptæ sint non tantum ad satisfaciendum intellectui illorum, qui quærunt cognoscere Deum, sed etiam ad conservandos firmiter affectus bonos, quos voluntas eorum conceperat in lectione parvi illius libri, in quo omnes hucusque invenerunt, & invenire adhuc non cessant gustum omninò singularem.

Considero, quod sicut Beati Deum clarè videntes in Cœlo, ipsum necessariò amant, ita etiam, si quis inserere posset animabus sublimem aliquam cogitationem de Excellentibus Dei, ita ut aliquantulum clarè easdem cognoscerent, impossibile foret, quin infinito propè modo illas pluris æstimarent in corde ac animo suo: Certum namque est, affectum voluntatis sequi cognitionem intellectûs. Et quemadmodum sol nunquam majorem generat calorem, nisi quando extollitur in apogeo suo super capita nostra, clariorésque jaculatur luminis radios; sic etiam anima nunquam sentiet sibi magis inflammarî cor ardore Divini amoris, nisi quando intellectus ipsius illuminatus fuerit majori & clariori cognitione, quâ videat & aspiciat Excellentias
Dei.

P R Æ F A T I O.

Dei. Quâ ratione præferri possent ipsi Creaturæ vel respectu illius æstimari, si vel parum agnoscamus, infinito modo infinitam summæ hujus Majestatis Eminentiam, supra omne id, quod Deus non est?

Allaboravi explanare hic omnia, quæcumque Sacer Cōdex, Sancti Patres & Doctores maximè sublimia docent de Essentiâ & perfectionibus Dei; sed modo tam facili, plano ac claro, ut absque aliâ Scientiâ, nisi quæ sanæ mentis est, ab omnibus facile intelligi possint ac comprehendi; cùm omnia difficultatibus scholarum sint extricata. Non secutus sum methodum scholasticam, non immiscui subtilitates ac argutias, nec diversarum opinionum disceptationes, nec cætera omnia, quæ intellectum fatigare & absterre valeant. Duntaxat studii clarè exponere Veritatem, & conservando Majestatem materiæ, quam tractavi, illam tam reddere familiarem, ut indiscriminatim ad captum sit omnium.

Quamobrem uti placuit Methodo Consultationum sive Colloquiorum, cùm his nil sit familiarius. Non servatur hic Auctoritas Magistri solum loquentis, & instruētis discipulos suos; Non texitur hic sermo eâ cum concinnitate, elegantia ac sublimitate, quæ servari solet in pulpitis; majori utimur libertate in Consultationibus ac Colloquiis. In quâlibet Consultatione ut plurimum introduco duas vel tres personas loquentes non per modum dialogi; quia nimis importunum est, abs intermissione audire loquentem unum & respondentem alterum; sed colloquuntur, uti moris est, dum sermo miscetur de re nobis acceptâ, quam penitus rimari & scrutari volumus. Non eandem in omnibus tenui Methodum, ne successivè nimium afferret & pareret tedium, sed semper novam excogitavi contingentiam, quæ ansam præbeat & materiam suggerat consultationibus, quæ hâc ratione sufficientem acquirerent diversitatem, ad recreandum à lassitudine intellectum, qui continuatione ejusdem rei facile defatigatur.

P R Æ F A T I O .

Volebam quidem in omnibus studere brevitati, ut uno quasi aspectu videre licuisset cujuslibet & initium & finem : Scio namque contingere fermè lectori, quod viatoribus, qui dum planitiem coram aspiciunt, quam uno oculorum coniectu facile pervadere non possint, perdunt animum, & jam jam quasi defatigantur, antequam se viâ dederint. Sed impossibile erat tanti momenti scrutari materias, & obiter de illis loqui. Nec esse erat majores illas facere, quàm Caput alicujus libri requirat; quas proin longiores invenies, quàm ut uno tractu evolvere possis; sed inevitabili longitudinis hujus defectui apposui remedium, dum illas divisi in Articulos, quorum quilibet in principio exhibens argumentum materiæ, quam tractat, congruæ erit magnitudinis, quam brevi spatio emetiri licebit.

Benè judicabis, omnes has tam diversas personarum in Consultationibus loquentium contingentias & occurfus, haud esse historias, quæ reapte & verè acciderint, sed ut plurimum exempla sunt ratione quâdam non absimilia parabolis, quibus divinus Magister noster sacrum implere voluit Evangelium, ut explanaret nobis altissimas, quas de cœlo attulit, veritates, per comparationes adeò familiares, ut, si ipsemet his non fuisset usus, nos illas velut nimium abjectas ab usu nostro repulsemus. Sed postquàm adorandum hoc VERBUM, infinita scilicet sapientia Dei Patris, accommodare se voluit imbecillitati nostræ, tantâ eum bonitate, ut sese demiserit ad eruendas similitudines ex administratione rei domesticæ mulieres concernente: erubescendum nobis foret de superbiâ nostrâ, dum nimium demittere se metuit, ad explanandas familiariter veritates divinas, à quibus dependet salus animarum, quibusque capiendis forent inhabiles, nisi juxta illarum capacitatem proponerentur.

De

P R Æ F A T I O.

De reliquo, videbis mox ab initio, Chare mi Lector, quod multum satisfactionis spondere tibi poteris ex Lectione parvi hujus operis: Nam in primâ Consultatione incipio demonstrare tibi, quod maxima intellectûs nostri voluptas sit, cognoscere Deum. In secundâ videbis, jucundiores voluntatis delicias esse Deum amare. In Tertiâ, summam memoriæ felicitatem sitam esse, in ejusdem reminiscentiâ. Post animum tuum ita dispositum, auspico tibi loqui in Quartâ, de Essentiâ Dei; in Quintâ de Unitate ipsius; in Sextâ, de Trinitate divinarum Personarum; in Septimâ de Personâ Patris; in Octavâ de Personâ Filij; in Nonâ, de Personâ Spiritûs Sancti; in Decimâ, de reciproca inhabitatione divinarum Personarum, quam Theologi Circuminsessionem nuncupant.

Post institutum de Essentiâ Dei ac Divinis Personis sermonem, devolvor ad adorandas ipsius perfectiones, & in undecimâ Consultatione tibi loquor de æternitate ipsius; in duodecimâ, de æternitate Creaturæ, quæ admirabilis est participatio æternitatis Creatoris sui; In decimâ tertiâ loquor de immensitate ipsius & præsentâ; In decimâ quartâ, de omnipotentiâ illius in Creatione mundi; In decimâ quintâ, de bonitate ipsius in Creatione mundi parvi, qui est homo; In decimâ sextâ de ipsius providentiâ; In decimâ septimâ de Prædestinatione, quæ præcipua pars est providentiæ ipsius; In decimâ octavâ loquor de mirabilibus Scientiæ infinitæ Dei; In decimâ nonâ, de ipsius Justitiâ; In vigesimâ de ipsius misericordiâ; In vigesimâ primâ de patientiâ Dei, quæ expectat peccatores ad poenitentiam; In vigesimâ secundâ, de Sipientiâ Dei; In vigesimâ tertiâ, de Sanctitate Dei; In vigesimâ quartâ, de pulchritudine Dei; In vigesimâ quintâ, An Deum amare possimus, sicuti nos amat;

P R Æ F A T I O .

amat; In vigesimâ sextâ, de absoluto Dominio Dei super nos; In vigesimâ septimâ de Zelo Dei erga animas nostras; In vigesimâ octavâ, de Zelo animarum nostrarum erga Deum; In vigesimâ nonâ, de vitâ Dei, quâ nobis vivendum est. Et trigesima erit conclusio totius operis, ubi fructum videbis, quem inde colligere poteris.

Fruere exiguo hoc labore, mi Chare Lector, quem mihi optimè recompensatum crediderim; Non si approbationem & laudes adjeceris tuas; nam horum nihil aucupor; sed si illo benè usus, magnum feceris profectum in cognitione & amore Dei. Si tibi futurus sit commodo, hocque intelligam, quamprimùm alius huic non impar sequetur, in quo tibi explanare adnitar Excellentias CHRISTI JESU, Dei-Hominis; cui sit honor, gloria & benedictio in ævica sæcula.

Ex